

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 2 1 D 1 0 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Četrtek, 9. junij 2022 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Gospodarjenje
  - A pomeni, da v proizvodnji povečujemo produktivnost.
  - B pomeni najbolj učinkovito porazdelitev omejenih sredstev.
  - C pomeni, da z minimalnim vložkom dosegamo minimalni učinek.
  - D je rezultat, ki ga dobimo, če odhodke delimo s prihodki podjetja.

2. V okviru distribucijske politike določamo v podjetju
  - A inovacijo izdelka.
  - B davek na dodano vrednost.
  - C oglasno sporočilo.
  - D franšizni sistem.

3. Direktor Jerman je na kolegiju predstavil načrt aktivnosti v novem projektu in udeležence pozval k razpravi. Za kakšen stil vodenja gre?
  - A Avtokratski.
  - B Participativno-demokratski.
  - C Linijski.
  - D Liberalni.

4. Kdaj najkasneje se mora pravna oseba vpisati v davčni register?
  - A V osmih dneh po vpisu v Poslovni register Slovenije.
  - B V osmih dneh po odprtju transakcijskega računa.
  - C V desetih dneh po oblikovanem poslovnem načrtu.
  - D V petnajstih dneh po vpisu v Poslovni register Slovenije.

5. Cilj nabave je, da je
  - A nabavljen material najhitreje v našem skladišču.
  - B količina nabavljenega materiala v primerni količini po najnižji ceni.
  - C material nabavljen po sprejemljivi ceni, v zadostni količini in po najvišji kakovosti.
  - D nabavljen material kupljen z maksimalnimi popusti.

6. BDP na prebivalca izračunamo tako, da
- A BDP delimo s številom prebivalcev države.
  - B seštejemo amortizacijo, plače in dobiček.
  - C ugotovimo vrednost vnesene porabe.
  - D BDP povečamo za dodano vrednost.
7. Gantogram je
- A časovni razmik, ki briše zaporedje opravil za izvedbo časovno omejenega projekta.
  - B časovni diagram, ki prikazuje zaporedje opravil za izvedbo časovno omejenega projekta.
  - C časovni preskok, ki prikazuje zaporedje opravil za izvedbo časovno omejenega projekta.
  - D časovni diagram, ki prikazuje linearno zaporedje opravil za izvedbo krajevno omejenega projekta.
8. Položnico za elektriko smo poravnali pri poštnem okencu 4 dni po datumu zapadlosti. Za kakšen rok plačila gre?
- A Poznejši rok plačila.
  - B Promptni rok plačila.
  - C Posebne oblike plačila.
  - D Vnaprejšnje plačilo.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 9.
___ obrat	1 Podjetje Natureta, d. o. o., spada v živilsko industrijo.
___ gospodarska dejavnost	2 Poslujemo z imenom KLAS, d. o. o.
___ firma	3 Društvo za zaščito živali deluje že 20 let.
___ pravni subjekt	4 V eni od proizvodnih hal proizvajamo radiatorje.

- 10.
☐ strateško planiranje	1	Postati želimo integriran partner v energetske tranzicije z odlično uporabniško izkušnjo.
☐ operativno planiranje	2	V naslednjih petih letih načrtujemo širitev na tuje trge.
☐ vizija podjetja	3	V podjetju smo si postavili najvišje standarde kakovosti, sledljivosti, varnosti in ekologije.
☐ poslanstvo podjetja	4	V naslednjem polletju načrtujemo dvig prodaje za 3 %.
- 11.
☐ delnica	1	cena storitve
☐ obveznica	2	tovorni list
☐ nakladnica	3	lastniški vrednostni papir
☐ tarifa	4	dolžniški vrednostni papir
- 12.
☐ politika izdelka/sortimenta	1	V prodajno pot smo vključili Mercator.
☐ politika prodajnih cen	2	Pri nastajanju produkta smo sledili metodi design thinking.
☐ distribucijska politika	3	Smo sponzor kolesarske ekipe.
☐ politika komuniciranja s trgom	4	Lastna cena našega izdelka je 3,60 EUR.
- 13.
☐ menedžer	1	Sestavljajo jo predsednik in člani.
☐ delničar	2	Ni nujno zaposlen, njegov cilj je kapitalski dobiček.
☐ lastnik	3	Želi nagrado – dividendo.
☐ uprava	4	Oseba, ki upravlja podjetje.

14. _____ kakovost blaga 1 občasna sestavina prodajne pogodbe
_____ poslovna sposobnost 2 pravni temelj prodajne pogodbe
_____ obligacijski zakonik 3 obvezna sestavina pogodbe
_____ servis 4 pravni pogoj pogodbe
15. _____ davčna številka 1 Uporablja se za odprtje začasnega računa v poslovni banki.
_____ poslovni načrt 2 Posebna oblika pooblastila za zastopanje.
_____ depozitna pogodba 3 Dokument za preverjanje in utemeljitev poslovne ideje.
_____ prokura 4 Uporablja se za enotno opredelitev in povezavo podatkov v evidencah FURS-a.

Odgovorite na vprašanja.

16. Anita Cvek, ki dela v nabavni službi, je ob prejeti pošiljki blaga ugotovila, da je naročeno blago poškodovano. Kako se imenuje dokument, s katerim zavrnamo pošiljko blaga?

---

17. Katere koristi Sloveniji prinaša članstvo v Evropski uniji? Naštete vsaj tri koristi.

---

18. Kakšna je razlika med sklenitvijo in izpolnitvijo kupoprodajne pogodbe?

---

19. Kako lahko zaščitimo podjetniško idejo? Navedite tri načine.

---

20. Kaj je temeljni motiv poslovanja transnacionalne korporacije?

---

2. DEL

1. Podjetje MONITOR, Kovač, k. d., Vidovdanska cesta 9, Kranj, se ukvarja s prodajo računalniških, komunikacijskih, avdio in video naprav. Družba ima skupaj 18.000.000,00 EUR kapitala. Robert Kovač je vodja podjetja in upravlja posle družbe. Martin Logar pa je finančni družbenik in je udeležen v tej družbi, ker je uspešna. Svoj kapital 3.800.000,00 EUR je že na začetku vložil v podjetje MONITOR, ker želi od naložbe imeti donos, ne sodeluje pa v poslovanju in ne odgovarja za obveznosti družbe, ima le pravico do nadzora in do vpogleda v poslovne knjige.

- 1.1. Katera oseba v zgornjem besedilu je komanditist in katera je komplementar?

(1 točka)

- 1.2. Kakšen je najmanjši ustanovitveni kapital, predpisan pri obliki družbe v zgoraj navedenem podjetju?

(1 točka)

- 1.3. Podjetje MONITOR ima veliko konkurence. Kljub temu vsaka tri leta naredi SWOT analizo. Kaj pomeni analiza SWOT?

(1 točka)

- 1.4. Kako se imenuje listina, s katero ustanovimo gospodarsko družbo?

(1 točka)

2. Na ekološki kmetiji CILKA se ukvarjajo s proizvodnjo mlečnih izdelkov iz kozjega mleka. V svojem proizvodnem programu ponujajo mleko, sir in jogurt.

2.1. Na kmetiji bi radi povečali prodajo svojih izdelkov. Predlagajte dva načina, kako bi to lahko naredili.

(1 točka)

2.2. Naredite spremembo v proizvodnem programu, iz katere bo razvidno, da gre za diverzifikacijo izdelka (širina programa).

(1 točka)

2.3. Kmetija mora oblikovati lastno ceno. Katere dejavnike naj bi upoštevali pri oblikovanju prodajne cene skute za končnega potrošnika? Naštejte dva dejavnika.

(1 točka)

2.4. Lokalni trgovini bodo prodajali 70 kg skute na mesec po lastni ceni 0,38 EUR/kg. Pričakovani dobiček je 5 %. Kolikšna bo prodajna cena z 9,5 % DDV za kg?

(1 točka)

3. PRODUCT XOLL, d. o. o., podjetje s 5 zaposlenimi, je v septembru prodal za 7.500,00 EUR izdelkov A, za 26.600,00 EUR izdelkov B in za 5.500,00 EUR izdelkov C. Rok plačila je bil 15 dni. V septembru so imeli s proizvodnjo izdelkov A, B in C skupaj 27.800,00 EUR odhodkov.

- 3.1. Izračunajte dobiček v septembru.

Izračun:

(1 točka)

- 3.2. Koliko je znašala ekonomičnost podjetja v septembru?

Izračun:

(1 točka)

- 3.3. Za naslednje tri mesece v podjetju nimajo veliko naročil. Predvidevajo, da bo prodaja manjša. Kakšne ukrepe morajo sprejeti? Navedite dva ukrepa.

(1 točka)

- 3.4. Izračunajte vrednostno produktivnost.

Izračun:

(1 točka)

4. Podjetje AMBIENT, d. o. o., Ljubljana, posreduje pri prodaji nepremičnin. V prvem tednu januarja je prodajni referent ponujal eno enostanovanjsko hišo na Vrhniki in eno dvostanovanjsko hišo v Mozirju. Jože Kolarič si je ogledal obe hiši. Odločil se je za eno od njih, podpisal je pogodbo in plačal 20.000,00 EUR are. Stranki sta se dogovorili, da bo kupec celotno kupnino za hišo poravnal v enem mesecu. Naslednji dan je prišel nov kupec, OPREMA, d. o. o., in hotel kupiti obe hiši za plačilo v roku enega tedna. Podjetje AMBIENT, d. o. o., je takoj sklenilo posel z novim podjetjem. Prodajni referent je pozval Jožeta Kolariča k odpovedi pogodbe in vračilu are.

- 4.1. Kolikšen znesek (v EUR) je moralo podjetje AMBIENT, d. o. o., dejansko vrniti Jožetu Kolariču?

(1 točka)

- 4.2. Kateri pravni temelj mora upoštevati podjetje, ko prodaja fizičnim osebam?

(1 točka)

- 4.3. Podjetje AMBIENT, d. o. o., si pri prodaji nepremičnin od dosežene prodajne cene zaračuna 2 %. Kako se imenuje zaslužek podjetja?

(1 točka)

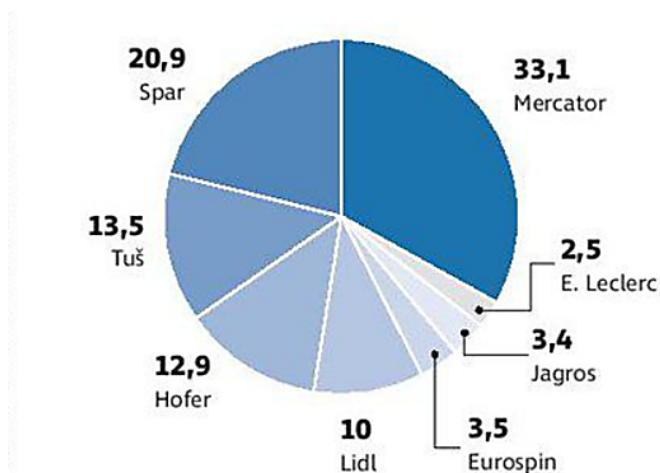
- 4.4. V katero gospodarsko dejavnost spada podjetje AMBIENT, d. o. o.?

(1 točka)

5. Slika spodaj prikazuje tržni delež največjih slovenskih trgovcev.

Slika: Tržni deleži v odstotkih

(Vir: <https://svetkapitala.delo.si/ikonomija/kdo-lahko-ustavi-pohod-diskontnih-trgovcev/>. Pridobljeno 14. 3. 2021.)

5.1. Na podlagi tržnih deležev podjetij ugotovite, za katero obliko (stopnjo) konkurence gre v zgornjem primeru?

_____ (1 točka)

5.2. Naštejte vsaj dve značilnosti te oblike konkurence.

_____ (1 točka)

5.3. Naštejte dva dejavnika, ki vplivata na stopnjo konkurence.

_____ (1 točka)

5.4. Naštejte vsaj dve značilnosti necenovne konkurence.

_____ (1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran